

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

18.11.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Българско национално радио](#)

✓ Васил Велев, председател на УС на АИКБ: Ако ще е популистски, по-добре бюджетът да не се приема

Бизнесът иска стабилност и приемственост във властта – за общата позиция на работодателските организации разговаряме с Васил Велев - председател на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Според него една несигурна политическа обстановка ще е пречка за инвестициите, а неработещата администрация, която е факт при всяка смяна властта, е допълнителен икономически риск.

В коментар на бюджета той подкрепя мнението на председателя на бюджетната комисия в парламента Менда Стоянова, според която по-добре е той да не се приема. Ако харчим толкова, колкото тази година системите ще продължат да действат, вместо да се приеме популистски бюджет, който в средата на следващата година може да се промени- допълни Велев. Няма да се дават пари за скъпо въоръжение, за което не ни убедили, че е обективно необходимо – е ще един от плюсовете на оставането на стария бюджет. Лошото е , че така „ще увиснат“ увеличението на на учителските заплати и на парите за висшето образование.

Васил Велев заяви още, че в период на нестабилност работодателите и синдикатите смирят тона и заедно търсят решения.

Чувайте цялото интервю с Васил Велев в [звукския файл](#).

✓ Сред пукнатини и нови идеи "Точно днес"

Автор: Паолина Комсалова

След правителствената оставка - дълбока криза или път за преодоляване на кризите, бюджет на отговорността или плаващи финансови пясъци за следващата година?

Бизнесът е в стрес. Защо - ще чуем от председателя на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев. Той и колегите му призоваха депутатите към разум при гласуването на финансовия закон за 2017 година.

Към каламбура в държавата след президентския вот има и друга гледна точка, освен стресираното втрещване в черни сценарии- намигането с мъдростта на сатирата, което ще ви предложим в разговор с главния редактор на вестник "Стършел" Михаил Вешим. Той е в Пловдив "Точно днес" и ще говори пред студенти и преподаватели по темата "Плоския хумор - изпревари ли плоския данък" - колко навреме и колко уместно....

Към целия каламбур на прехода и превъртането на парите в него ще говорим с Едвин Сугарев - също гост на Пловдив днес, но като съавтор на книгата "Корупционата България".

Пътят на младите към управлението ще представим с Огнян Димитров - координатор на инициативата "Мениджър за едни ден", в зона "Култура" ще посрещнем "Киномания" и програматора й Владимир Трифонов, ще разлистим и четири календара за 2017, топли - топли , на право от печатницата на издателя Петър Петров.

[БНТ](#)

✓ Синдикати и работодатели единни: 300 лв. пенсия е абсурд

Увеличението само на минималната пенсия до 300 лева крие рискове и ще доведе до негативни последици. Около това мнение се обединиха представители на работодатели и синдикати в студиото на предаването "Денят започва" по БНТ.

Председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев предупреди, че ако се увеличи само минималната пенсия и тя доближи средната, още на следващия ден хората ще се демотивират да се осигуряват на реалната стойност. Велев обясни, че в този случай те ще се чудят защо трябва да внасят осигуровки за реалната си заплата, при положение, че някой, който се е осигурявал на минимална заплата или не се е осигурявал изобщо, получава почти същата пенсия.

Васил Велев подчерта, че за да не се стигне до подобна демотивация, трябва да бъдат увеличени всички пенсии. Той е изчислил, че ако се увеличат всички пенсии, са нужни 3,6 млрд. лева, които няма откъде да се вземат. Увеличението на пенсиите може да стане с ръст на икономиката. Увеличението на заплатите и на осигурителния доход са пътят за по-високи пенсии.

Велев обърна внимание, че има еволюция в исканията за пенсиите, тъй като преди е имало предложения минималната пенсия да е 500 лева, а минималната заплата 1000 лева. Било ясно, че това няма как да стане.

Относно бюджета, Васил Велев предупреди, че имаме нова ситуация, в която държавата е спряла да работи. При неработеща държава инвестициите се забавят. Той смята, че три години поред имаме дефлация и от тази гледна точка ако се запази тазгодишният бюджет, една дванадесета няма да е толкова голям проблем.

Като плюс от неприемането на бюджета той откри факта, че няма да започнат да се правят разходи за покупка на въоръжение. По думите му ще се сключат едни договори за въоръжение, което впоследствие ще разберем, че не ни е нужно. Васил Велев направи сравнение с реакторите за АЕЦ "Белене".

Той е категоричен, че в този парламент не трябва да се водят дебати с оглед на подхранване на предизборни кампании.

Вижте повече в приложеното [видео](#).

[Телевизия Блумбърг](#)

✓ Политическата нестабилност - стъпка назад в борбата срещу корупцията

Милена Ангелова от АИКБ и Димитър Марков от ЦИД в Бизнес старт, 18.11.2016

Ситуацията в България е изключително тревожна, тъй като анализи на Центъра за изследване на демокрацията показват ясна зависимост между нивата на корупция и изборния цикъл. Винаги преди избори има завишаване на нивата на корупция и след това със стъпването на власт на новото правителство виждаме рязко спадане, което се дължи както на началния тласък на антикорупционните реформи, така и на все още неориентираната администрация. Периодът сега е доста притеснителен, защото за разлика от предишни пъти ще бъде доста подълг. Това коментира Димитър Марков от Центъра за изследване на демокрацията в ефира на "Бизнес старт" с Йоанна Николова по Bloomberg TV Bulgaria.

Според него и Милена Ангелова от Асоциацията на индустриалния капитал има опасност голяма част от положените досега усилия за борба срещу корупцията и сивата икономика да се преустановят в периода, в който ще има служебно правителство и когато няма да има действащ парламент. Ангелова изрази притеснения за нарушаване на тенденцията на икономически растеж на страната, който беше потвърден от ЕК преди дни.

По думите ѝ от 2010 до 2015 се наблюдава изсветляване на икономиката в резултат на усилията на държавата и социалните партньори, но за да има истинска промяна, са необходими устойчивост, ясни и предвидим сигнали от страна на политическата система. "Действително има напредък в някои реформи и е по-добре да продължим с тях", посочи тя.

Според Марков законът срещу корупцията ще претърпи неуспех и във втория си вариант заради краткия срок да края на мандата на това Народно събрание и вътрешното противопоставяне между партиите.

По думите му разместването на политическите пластове в страната може да се окаже контрапродуктивно при борбата срещу корупцията, защото ще се търсят бързи резултати, а мерките са необмислени и не стъпват на здрав анализ.

Вижте целия разговор във [видеото](#).

[КМЕТА.BG](#)

✓ Бизнесът: Администрацията да продължи работа

Да се осигури стабилност и ежедневна и компетентна работа на държавната администрация в условията на политическа криза – за това призоваха национално представителните работодателски организации в България в специално обръщение до политическите сили, държавните институции и гражданите, цитирано от "Economic.bg".

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българската стопанска камара (БСК) и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) настояват политическите сили да не изпаднат в популизъм и да бъде осигурена приемственост във властта, стабилност в управлението, а оттам и в икономиката на страната.

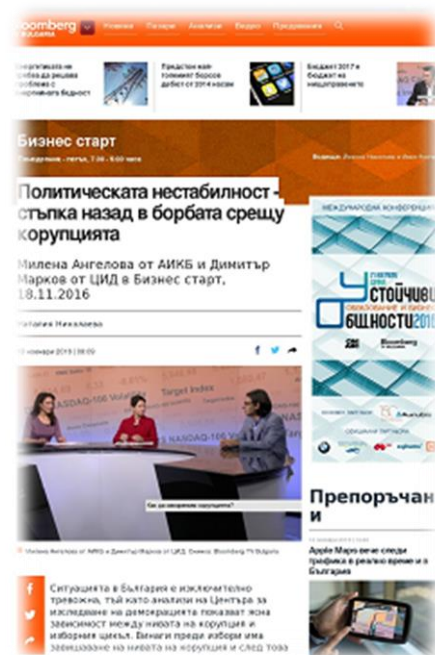
Ето и цялото обръщение на работодателските организации:

Проведените избори за президент на Република България доведоха до оставка на правителството и вероятно предсрочни избори.

Национално представителните работодателски организации приветстват намеренията на президента г-н Росен Плевнелиев, демонстрирал готовност да осигури гладко предаване на властта на новоизбрания президент – г-н Румен Радев. Бихме желали техният пример да бъде последван от политическите сили, които да се придържат към трезво и зряло държавническо поведение и осигуряване на нормален преход.

Ние приветстваме и своевременното сезиране на Конституционния съд от страна на Президента, което би трябвало да даде пълна яснота за чисто техническата страна на прехода в управлението при изтичащ мандат на Държавния глава и насрочване на предсрочни парламентарни избори.

Изразяваме надежда, че в рамките на консултациите между сегашния и новоизбрания президент, както и между парламентарно представените политически сили ще бъде сформирано компетентно и дейно служебно правителство, което ще осигури приемственост в работата на изпълнителната власт и ще успее да проведе коректни избори и България ще защити репутацията си на устойчива демокрация.

Ние искаме стабилност. Призоваваме политическите сили да не изпаднат в популизъм. Президентските избори не са избори за Народно събрание. Администрацията да продължи да работи, а не да спира, защото икономиката не може без ежедневната работа на компетентна и надпартийна държавна администрация.

Нека да бъде осигурена приемственост във властта, стабилност в управлението, а оттам и в икономиката на страната, поддържането на стабилен икономически климат, така че да бъде съхранена крехката тенденция на икономически подем.

news.bg

✓ Синдикати и работодатели единни: 300 лв. пенсия е абсурд

Увеличението само на минималната пенсия до 300 лева крие рискове и ще доведе до негативни последици. Около това мнение се обединиха представители на работодатели и синдикати в студиото на предаването "Денят започва" по БНТ.

Искането за 300 лв. минимална пенсия е на патриотите. Те заявиха това искане между първия и втория тур на президентските избори и то бе едно от условията им за подкрепа към някой от кандидатите.

Още вчера и синдикати, и икономисти бяха категорични, че искане за 300 лева пенсия към момента е популизъм и не може да се изпълни.

Президентът на КТ "Подкрепа" Димитър Манолов заяви, че увеличението не може да стане бързо, тъй като е обвързано с много елементи и трябва да бъде запазен балансът.

Той се пошегува, че е предложил минималната пенсия да стане 327 лева, защото не обича кръглите числа. Причината е, че те не са верни. "Ако число завършва на 0, значи е ментак", обясни Манолов.

Той подчерта, че ако увеличението стане бързо и изведнъж, ще съсипе целия резултат и ще се смачка масивът, който е под пенсиите. Три са източниците, от които може да се черпи, за да се стигне до ръст на пенсията - увеличение на осигурителната вноска, увеличаване на публичните средства и от доброволното пенсионно осигуряване.

Димитър Манолов посочи, че ако осигурителната вноска бъде увеличена със 7 процентни пункта нещата ще си дойдат по местата. Това обаче не може да стане сега. Този, който иска да увеличава пенсиите, трябва да го направи в по-разтеглен времеви график. Най-нормалният начин за увеличаване на пенсиите, е увеличение на заплатата. Това всичко иска цялостна политика, обясни синдикалистът.

Самият той не споделя тезата за стимул в осигуряването. Там трябва да има принуда. Например при 20-годишния работник принудата е здравословна, защото няма как да го убедиш, че трябва да се осигурява, за да получава пенсия след 40 години. От своя страна председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев предупреди, че ако се увеличи само минималната пенсия и тя доближи средната, още на следващия ден хората ще се демотивират да се осигуряват на реалната стойност. Велев обясни, че в този случай те ще се чудят защо трябва да внасят осигуровки за реалната си заплата, при положение, че някой, който се е осигурявал на минимална заплата или не се е осигурявал изобщо, получава почти същата пенсия.

Васил Велев подчерта, че за да не се стигне до подобна демотивация, трябва да бъдат увеличени всички пенсии. Той е изчислил, че ако се увеличат всички пенсии, са нужни 3,6 млрд. лева, които няма откъде да се вземат. Увеличението на пенсиите може да стане с ръст на икономиката. Увеличението на заплатите и на осигурителния доход са пътят за по-високи пенсии.

Велев обърна внимание, че има еволюция в исканията за пенсиите, тъй като преди е имало предложения минималната пенсия да е 500 лева, а минималната заплата 1000 лева. Било ясно, че това няма как да стане.

Относно бюджета, Васил Велев предупреди, че имаме нова ситуация, в която държавата е спряла да работи. При неработеща държава инвестициите се забавят. Той смята, че три години поред имаме дефлация и от тази гледна точка ако се запази тазгодишният бюджет, една дванадесета няма да е толкова голям проблем.

Като плюс от неприемането на бюджета той откри факта, че няма да започнат да се правят разходи за покупка на въоръжение. По думите му ще се сключат едни договори за въоръжение, което впоследствие ще разберем, че не ни е нужно. Васил Велев направи сравнение с реакторите за АЕЦ "Белене".

Той е категоричен, че в този парламент не трябва да се водят дебати с оглед на подхранване на предизборни кампании.

От своя страна Димитър Манолов коментира, че в бюджета не могат да бъдат направени кой знае колко други неща. Той смята, че бюджетът може да стане малко по-добър, но като цяло философията и посоката му са относително верни. Той смята, че каквито и приказки да се изприказват е по-добре да се приеме този бюджет.

Относно коментара на Велев за ненужното въоръжение, Манолов сподели, че е разговарял с военния министър и разбрал, че има намерения по-голямата част от военната техника - кораби, да бъдат произведени у нас. Това според синдикалиста не е лошо.

Манолов е категоричен, че е вредно стъпването на идеята да се харчи една дванадесета от миналогодишния бюджет. Когато почваш нова година не е добре да караш на бюджета от миналата. Имаме увеличение на заплати на учители, на минимална работна заплата - това дали ще се случи, ако остане миналогодишния бюджет, попита той.

Според него е важен въпросът как ще работи администрацията. Тя може да спре да работи.

Очевидно е, че някъде на Румен Радев ще му наредят кабинет и е хубаво ако може разни мазни ръчички да не се бутат в това, подчерта Манолов.

✓ Бизнесът към политиците: Искаме стабилност! Не изпадайте в популизъм

Работодателите настояват за компетентно и дейно служебно правителство

Това се казва в обръщение на национално представените работодателски организации до политическите сили, държавните институции и гражданите по повод политическата обстановка след изборите.

Под декларацията са се подписали Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ), Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и Българската стопанска камара.

В същия дух, но с леки корекции, направиха обръщение и от Българската търговско-промишлена палата.

Плоският данък оцеля. Напук на БСП, които го въведоха

Бизнес съюзите изразяват надежда, че в рамките на консултациите между сегашния и новоизбрания президент, както и между парламентарно представените политически сили ще бъде сформирано компетентно и дейно служебно правителство. Апелът е новият кабинет да осигури приемственост в работата на изпълнителната власт, да проведе коректни избори и България да защити репутацията си на устойчива демокрация.

[Стандарт](#)

✓ Бизнесът: Чиновниците да работят

Работодателите искат партиите да не изпаднат в популизъм за бюджета

"Искаме стабилност, политическите сили да не изпаднат в популизъм". С този призив към партиите и държавните институции излязоха вчера трите национално представителни организации на работодателите у нас - КРИБ, АИКБ и БСК. В обръщение, адресирано и до гражданите, те изразяват "надежда, че в рамките на консултациите между сегашния и новоизбрания президенти, както и между парламентарно представените политически сили ще бъде сформирано компетентно и дейно служебно правителство, което ще осигури приемственост в работата на изпълнителната власт и ще успее да проведе коректни избори и България ще защити репутацията си на устойчива демокрация".

Проведените избори за президент на Република България доведоха до оставка на правителството и вероятно предсрочни избори.

Национално представителните работодателски организации приветстват намеренията на президента г-н Росен Плевнелиев, демонстрирал готовност да осигури гладко предаване на властта на новоизбрания президент - г-н Румен Радев, констатираят най-големите работодатели. И заявяват: "Бихме желали техният пример да бъде последван от политическите сили, които да се придържат към трезво и зряло държавническо поведение и осигуряване на нормален преход".

КРИБ, АИКБ и БСК приветстват своевременното сезиране на Конституционния съд от страна на президента, което би трябвало да даде пълна яснота за чисто техническата страна на прехода в управлението при изтичащ мандат на държавния глава и насрочване на предсрочни парламентарни избори.

"Президентските избори не са избори за Народно събрание. Администрацията да продължи да работи, а не да спира, защото икономиката не може без ежедневната работа на компетентна и надпартийна държавна администрация", заявяват работодателите. Бизнесът настоява да бъде осигурена приемственост във властта, стабилност в управлението, а оттам и в икономиката на страната, поддържането на стабилен икономически климат, така че да бъде съхранена крехката тенденция на икономически подем.

За приемственост във властта, стабилност в управлението, а от там и в икономиката на страната, призова вчера в декларация и БТПП. "Разчитаме, че работата на Народното събрание, особено в частта за приемането на бюджета няма да се отклони от приетата вече рамка. Не желаем да бъдат допуснати отклонения, които ще попречат на тези, които са спечелили доверието на избирателите да го реформират (бюджета) в съответствие с приоритетите, заради които са получили подкрепата на избирателите", обяви БТПП.

[EconomyMagazine.bg](#)

✓ Бизнесът поиска стабилност и работеща администрация

Работодателите с обръщение към властта

Да се осигурят стабилност и ежедневна и компетентна работа на държавната администрация в условията на политическа криза - за това призоваха национално представителните работодателски организации в България в специално обръщение до политическите сили, държавните институции и гражданите.

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българската стопанска камара (БСК) и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) настояват политическите сили да не изпаднат в популизъм и да бъде осигурена приемственост във властта, стабилност в управлението, а оттам и в икономиката на страната.

Ето и цялото обръщение на работодателските организации:

Проведените избори за президент на Република България доведоха до оставка на правителството и вероятно предсрочни избори.

Национално представителните работодателски организации приветстват намеренията на президента г-н Росен Плевнелиев, демонстрирал готовност да осигури гладко предаване на властта на новоизбрания президент – г-н Румен Радев. Бихме желали техният пример да бъде последван от политическите сили, които да се придържат към трезво и зряло държавническо поведение и осигуряване на нормален преход.

Ние приветстваме и своевременното сезиране на Конституционния съд от страна на Президента, което би трябвало да даде пълна яснота за чисто техническата страна на прехода в управлението при изтичащ мандат на Държавния глава и насрочване на предсрочни парламентарни избори.

Изразяваме надежда, че в рамките на консултациите между сегашния и новоизбрания президент, както и между парламентарно представените политически сили ще бъде сформирано компетентно и дейно служебно правителство, което ще осигури приемственост в работата на изпълнителната власт и ще успее да проведе коректни избори и България ще защити репутацията си на устойчива демокрация.

Ние искаме стабилност. Призоваваме политическите сили да не изпаднат в популизъм. Президентските избори не са избори за Народно събрание. Администрацията да продължи да работи, а не да спира, защото икономиката не може без ежедневната работа на компетентна и надпартийна държавна администрация.

Нека да бъде осигурена приемственост във властта, стабилност в управлението, а оттам и в икономиката на страната, поддържането на стабилен икономически климат, така че да бъде съхранена крехката тенденция на икономически подем.

Икономика

✓ Бизнесът призова администрацията да не спира работа

Работодателските организации настояха политическите сили да не изпаднат в популизъм

Да се осигури стабилност и ежедневна и компетентна работа на държавната администрация в условията на политическа криза - за това призоваха национално представителните работодателски организации в България в специално обръщение до политическите сили, държавните институции и гражданите.

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българската стопанска камара (БСК) и Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) настояват политическите сили да не изпаднат в популизъм и да бъде осигурена приемственост във властта, стабилност в управлението, а оттам и в икономиката на страната.

Ето и цялото обръщение на работодателските организации:

Проведените избори за президент на Република България доведоха до оставка на правителството и вероятно предсрочни избори.

Национално представителните работодателски организации приветстват намеренията на президента г-н Росен Плевнелиев, демонстрирал готовност да осигури гладко предаване на властта на новоизбрания президент – г-н Румен Радев. Бихме желали техният пример да бъде последван от политическите сили, които да се придържат към трезво и зряло държавническо поведение и осигуряване на нормален преход.

Ние приветстваме и своевременното сезиране на Конституционния съд от страна на Президента, което би трябвало да даде пълна яснота за чисто техническата страна на прехода в управлението при изтичащ мандат на Държавния глава и насрочване на предсрочни парламентарни избори.

Изразяваме надежда, че в рамките на консултациите между сегашния и новоизбрания президент, както и между парламентарно представените политически сили ще бъде сформирано компетентно и дейно служебно правителство, което ще осигури приемственост в работата на изпълнителната власт и ще успее да проведе коректни избори и България ще защити репутацията си на устойчива демокрация.

Ние искаме стабилност. Призоваваме политическите сили да не изпаднат в популизъм. Президентските избори не са избори за Народно събрание. Администрацията да продължи да работи, а не да спира, защото икономиката не може без ежедневната работа на компетентна и надпартийна държавна администрация.

Нека да бъде осигурена приемственост във властта, стабилност в управлението, а оттам и в икономиката на страната, поддържането на стабилен икономически климат, така че да бъде съхранена крехката тенденция на икономически подем.

[Сега](#)

✓ Бюджетът на НОИ се спъна в социалната комисия

Ако остане тазгодишната рамка за ДОО, може да няма увеличение на пенсиите

Бюджетът на държавното обществено осигуряване за 2017 г. се препъна на първо четене в социалната комисия на парламента. "Против" гласуваха депутатите от БСП, Патриотичния фронт и Реформаторския блок, като бяха направени заявки за промяна между първо и второ четене. Председателят на комисията Хасан Адемов (ДПС) предупреди, че ако не се приеме новият бюджет за догодина, може да няма увеличение на пенсиите от 1 юли и да не се реализират по-високите приходи от осигурителни вноски. "Няма никаква голяма драма от неприемането на този бюджет - няма опасност някой да не си получи пенсията или обезщетението", коментира още Адемов. Ако бюджетът не мине, през 2017 г. ще е в сила тазгодишният.

Депутатът Радан Кънев, който гласува против финансовата рамка на НОИ, обясни, че в зала най-вероятно все пак ще го подкрепи, защото "оставането в сила на миналогодишния бюджет е неоправдана жестокост по отношение на социално

уязвимите групи". Кънев обаче твърди, че се мислело дали не може да се разчита на служебно правителство да направи по-добър бюджет. Според Димитър Байрактаров (ПФ) това е "бюджет на кражбите и тоталното източване на социалната система". Той иска пълна ревизия на инвалидните пенсии, защото и за догодина се залага ръст при тях. От БСП се заканиха да предложат увеличение на обезщетенията, които плаща НОИ. Според Георги Гьоков ръстът на вноската за пенсия с 1 пункт е символичен и недостатъчен.

Бюджетът на ДОО предвижда от юли пенсиите да се увеличат с 2.4%. Средната пенсия ще нарасне с 10 лв. спрямо тазгодишната - на 341 лв. и 57 ст. Вноската за пенсия за масовата трета категория се увеличава от 17.8% на 18.8%, но това е записано в КСО и ще влезе в сила и без новия бюджет на НОИ. С преходните разпоредби към проектобюджета обаче се предвижда друга промяна в КСО - за драстично увеличение на вноската за пенсия на служителите от сектор "Сигурност", което може да не влезе в сила, ако не се приеме новият бюджет. Според него през 2017 г. хазната ще плаща с 20 пункта по-висока осигуровка за пенсия на военни и полицаи. Така за родените преди 1960 г. вноската става 60.8%, а за родените след 1959 г. - 55.8%. Останалите 5 на сто от тяхната вноска отива за втора пенсия в универсален пенсионен фонд. Това ще донесе допълнителни 216 млн. лв. на ДОО за догодина. Въпреки драстичното увеличение фондът, в който постъпват вноските на военни и полицаи и от който се изплащат пенсиите на ранните пенсионери, остава на сериозен дефицит. За догодина той ще е почти 131 млн. лв.

Запазват се всички плащания от НОИ - обезщетението за втората година от майчинството остава 340 лв., а минималното за безработица - 7.20 лв. на ден. Минималните осигурителни доходи се увеличават средно с 2.6%, основно заради ръста на минималната заплата с 40 лв. на 460 лв. Максималният осигурителен доход остава 2600 лв., а таванът на пенсиите - 910 лв. Разходите за пенсии ще са 8 млрд. и 935 млн. лв.

ПАРТНЬОРИ

Работодателите и синдикатите също изказаха критики към бюджета. Според Васил Велев (АИКБ) не е добре, че въпросът с реформата в ТЕЛК отново не е решен. Димитър Бранков от БСК заяви, че сега не моментът за ръст на осигуровките. Синдикатите искат увеличение на обезщетенията за втората година от майчинството и за безработицата.

[Actualno.com](#)

✓ От синдикатите и бизнеса смятат, че пенсиите не могат да скочат изведнъж

Ако се правят промени, по-скоро ще се развали бюджетът. Бюджетът беше сметнат при прогнозиран ръст на БВП от 2.5%. Нашата прогноза на АИКБ е 2.8%. Ръстът на БВП до голяма степен се дължи на инвестиции на еврофондовете. При една неработеща държава, тези инвестиции се забавят. Ние като национален съвет на АИКБ подкрепихме бюджета с препоръки, но това беше преди правителството да подаде оставка. Това каза Васил Велев от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Според него е имало прогрес в социалния диалог между работодателите, правителството и синдикатите. Диалогът се е подобрил, но чуватостта не сме сигурни, че се е подобрила, уточни той в ефира на БНТ.

Аз ви гарантирам, че ако дори се увеличи минималната пенсия, от следващия ден хората рязко ще се демотивират да се осигуряват на по-висок доход и всички ще се осигуряват на минимален. Няма откъде да се вземат 3 млрд. и 600 млн. за увеличаване на пенсиите. Димитър Манолов от КТ "Подкрепа" смята, че винаги когато се сменят режими, администрацията е изпадала в ступор. Времето, в което престана да се слуша гласът на работодателите и синдикатите, е някъде в средата на 1994 г. и никой не си направи труда да го поправи, отбеляза той.

Хубаво е пенсиите да се повишат, да се повиши минималната пенсия, но едно такова увеличение ще съсипе и без това нарушените баланси. Пенсии, ако трябва да се увеличават, трябва да стане в по-разтеглен във времето график, поясни Манолов.

✓ Пенсии за догодина може и да не бъдат увеличени

Ще има ли проблеми с пенсиите догодина? Напълно възможно, след като Социалната комисия не прие на първо четене бюджета за държавното обществено осигуряване (ДОО) за 2017 година. "Против" гласуваха депутатите от БСП, Патриотичния фронт и Реформаторския блок, като бяха направени заявки за промяна между първо и второ четене. Председателят на комисията Хасан Адемов (ДПС) предупреди, че ако не се приеме новият бюджет за догодина, може да

няма увеличение на пенсиите от 1 юли и да не се реализират по-високите приходи от осигурителни вноски. "Няма някаква голяма драма от неприемането на този бюджет - няма опасност някой да не си получи пенсията или обезщетението", коментира още Адемов. Ако бюджетът не мине, през 2017 г. ще е в сила тазгодишният, припомня в. "Сега".

Надежда бюджетът на ДОО да мине в пленарна зала има, след като Радан Кънев - един от гласувалите "против" в комисия, обясни, че най-вероятно на "голямото гласуване" ще подкрепи бюджета. Като мотив лидерът на ДСБ посочи, че "оставането в сила на миналогодишния бюджет е неоправдана жестокост по отношение на социално уязвимите групи". Кънев обаче твърди, че се мислело дали не може да се разчита на служебно правителство да направи по-добър бюджет. Според Димитър Байрактаров (ПФ) това е "бюджет на кражбите и тоталното източване на социалната система". Той иска пълна ревизия на инвалидните пенсии, защото и за догодина се залага ръст при тях. От БСП се заканиха да предложат увеличение на обезщетенията, които плаща НОИ. Според Георги Гьоков ръстът на вноската за пенсия с 1 пункт е символичен и недостатъчен. Работодателите и синдикатите също изказаха критики към бюджета. Според Васил Велев (АИКБ) не е добре, че въпросът с реформата в ТЕЛК отново не е решен. Димитър Бранков от БСК заяви, че сега не моментът за увеличение на осигуровките. Синдикатите искат увеличение на обезщетенията за втората година от майчинството и за безработицата. Бюджетът на ДОО Бюджетът на ДОО предвижда от юли пенсиите да се увеличат с 2,4%. Средната пенсия ще нарасне с 10 лв. спрямо тазгодишната - на 341 лв. и 57 ст. Вноската за пенсия за масовата трета категория се увеличава от 17.8% на 18.8%, но това е записано в КСО и ще влезе в сила и без новия бюджет на НОИ. С преходните разпоредби към проектобюджета обаче се предвижда друга промяна в КСО - за драстично увеличение на вноската за пенсия на служителите от сектор "Сигурност", което може да не влезе в сила, ако не се приеме новият бюджет. Според него през 2017 г. хазната ще плаща с 20 пункта по-висока осигуровка за пенсия на военни и полицаи. Така за родените преди 1960 г. вноската става 60,8%, а за родените след 1959 г. - 55,8%. Останалите 5 на сто от тяхната вноска отива за втора пенсия в универсален пенсионен фонд. Това ще донесе допълнителни 216 млн. лв. на ДОО за догодина. Въпреки драстичното увеличение фондът, в който постъпват вноските на военни и полицаи и от който се изплащат пенсиите на ранните пенсионери, остава на сериозен дефицит. За догодина той ще е почти 131 млн. лв.

Запазват се всички плащания от НОИ - обезщетението за втората година от майчинството остава 340 лв., а минималното за безработица - 7,20 лв. на ден. Минималните осигурителни доходи се увеличават средно с 2,6%, основно заради ръста на минималната заплата с 40 лв. на 460 лв. Максималният осигурителен доход остава 2600 лв., а таванът на пенсиите - 910 лв. Разходите за пенсии ще са 8 млрд. и 935 млн. лв.

Важни обществено-икономически и политически теми

Actualno.com

✓ 600 млн. евро допълнителни кредити към малките и средни предприятия у нас

Ръководителят на Представителството на Европейската комисия у нас Огнян Златев събщи за 600 млн. евро допълнителни кредити към малките и средни предприятия по съвместен проект между Европейския съюз, българското правителство и Европейската инвестиционна банка. Златев обяви това на форум, посветен на Европейския ден на предприемача. България е шеста сред страните от ЕС по размер на предвидените и подкрепени инвестиции по инвестиционния план "Юнкер" са поставени към brutният вътрешен продукт.

По отношение на условията за малките и средни предприятия, страната ни излиза още по-напред, до третото място сред страните членки на общността. България се нуждае от сериозни предприемачи, които да развият иновативен бизнес, което да постига високи темпове на растеж и да е насочен към международните пазари. Благодарение на гаранциите от ЕС се намалява риска, което банките носели по този начин се ангажира да инвестира в средства. Малките и средни предприятия получават по широк достъп до финансиране, при по изгодни условия като по ниски лихви или изискванията за обезпечение на кредита - каза Огнян Златев, ръководител на представителството на европейската комисия у нас.

Малкият бизнес в България допринася за 76 процента от работните места и 62 процента от добавената стойност. В същото време три четвърти от предприятията в начална фаза нямат намерение да наемат работна сила и слабо прилагат иновациите в производствата.

[Информационна агенция "Фокус"](#)

✓ Парламентът прие на първо четене бюджета на НЗОК и на държавното обществено осигуряване за 2017 година (обзор)

София. Парламентът прие на първо четене бюджета на НЗОК и на държавното обществено осигуряване за 2017 година. "За" Закона за бюджета на НЗОК за 2017 г. гласуваха 98 народни представители, "против" - 51, "въздържали се" - 5, с което той бе приет.

Според вносителите с бюджета на НЗОК се постига гарантиране на пакета здравноосигурителни дейности в обхвата на задължителното здравно осигуряване, като спрямо закона за 2016 г., през 2017 г. за НЗОК са осигурени 247,7 млн. лв. допълнителни средства. Целта на бюджета на Касата е да се осигури достъпна, качествена и своевременна медицинска помощ на здравноосигурените лица и равнопоставен достъп на лечебните заведения, отговарящи на условията за сключване на договори с НЗОК, до възможността да предоставят медицински и дентални дейности професионално и на

високо ниво. За 2017 г. здравноосигурителните вноски са разчетени в размер на 2 279 730 000 лв. Средствата са със 158 730 000 лв. повече в сравнение със същите през 2016 г. Общо разходите и трансферите по проекта на бюджет на НЗОК за 2017 г. са в размер на 3 452 816 000 лв. Средствата за здравноосигурителни плащания по проекта за 2017 г. са в размер на 3 032 000 500 хил. лв., или увеличение с 222 752 500 лв. спрямо Закона за бюджета на НЗОК за 2016 г. В рамките на дебата председателят на Здравната комисия в Народното събрание и народен представител от ПГ на ГЕРБ д-р Даниела Дариткова заяви, че предвиденият бюджет на Здравната каса за 2017 година категорично гарантира финансова стабилност на здравноосигурителната система в България. Колегата й Семир Абу Мелих от ГЕРБ заяви, че народните представители не са успели да излязат извън рамката на своята политическа сила за разговор за здравеопазването. Д-р Емил Райнов от БСП посочи, че група та му няма да подкрепи бюджета на НЗОК за 2017 г. Според него той е изтъкан от грешки. От ДПС обявиха, че няма да подкрепят законопроекта. Д-р Хасан Адемов от ДПС посочи, че Здравната каса де факто е фалирала и обвини управляващите, че са оставили една финансово рухнала система. Димитър Байракатров от ПФ обяви, че ще подкрепи бюджета на Здравната каса за 2017 г, но отчете, че в него има редица слабости. Д-р Георги Кючуков от ПГ на АБВ заяви, че бюджетът на Касата е увеличен с 247 млн. лв., но посочи, че според него не е балансиран. Министърът на здравеопазването в оставка д-р Петър Москов добави, че с бюджета на Касата се гарантира финансирането на националните приоритети. Със 77 гласа "За", 37 – "Против" и 19 – "Въздържал се", парламентът прие на първо четене и Законопроекта за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2017 година.

В проекта на бюджет на Държавното обществено осигуряване за 2017 г. се увеличава размерът на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" с един процентен пункт – 18,8 на сто за родените преди 1 януари 1960 г., при съотношение – 10,5 за сметка на работодателя и 8,3 за сметка на работника и 13,8 на сто за лицата, родени след 31 декември 1959 г., съответно при съотношение 7,7/6,1. Увеличава се размерът на осигурителната вноска за фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" с 20 процентни пункта – 60,8 на сто за родените преди 1 януари 1960 г. и 55,8 на сто за лицата родени след 31 декември 1959 г. С проекта се предлага диференцираният минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се да се увеличи съответно на 460 лв., 500 лв., 550 лв. и 600 лв., съобразно облагаемия им доход за 2015 г. От 1 януари 2017 г. процентът за всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула ще се увеличи от 1,1 на 1,126. От 1 юли 2017 г. пенсиите, отпуснати през предходната година, ще се преизчислят с този коефициент, което ще ги увеличи с 2,4 на сто. От 1 юли минималният размер на пенсията за стаж и възраст ще се повиши до 165,25 лв.

В рамките на дебата от парламентарната група на "БСП лява България" заявиха, че няма да подкрепят бюджета на държавното обществено осигуряване, защото според тях той не гарантира нищо на никого.

Д-р Хасан Адемов от ДПС успокои българите, че ще получат пенсиите и обезщетенията си дори и бюджетът на държавното обществено осигуряване да не бъде приет. Той обясни, че системата на ДОО функционира в условията на тежък финансов дефицит и призова всички народни представители, които имат отношения по тези текстове, да направят предложения, които да отговорят на финансовата рамка.

От АБВ също отказаха да подкрепят бюджета на ДОО за 2017 година. Зам.-председателят на парламентарната група Мариана Тодорова аргументира позицията ѝ с политическата ситуация в страната. По думите ѝ следващото легитимно избрано правителство само да избере с какъв бюджет да работи.

Димитър Байракатров от Патриотичния фронт също заяви, че няма да го подкрепи. Според него бюджети за последните 5 години са допринесли за източване на милиарди левове от осигурителната система, като втора причина изтъкна актуализирането на минималната пенсия с 3 лева, което той определи като "скромно".

Министърът на труда и социалната политика в оставка Зорница Русинова добави, че с проекта за бюджет за 2017 г. на ДОО правителството продължава две основни цели и политики – стабилитет на пенсионно-осигурителната система и поетапно повишаване на размера на пенсиите. По думите ѝ за следващата година ръстът на социалните плащания нито е замразен, нито някога е бил замразяван и е с 430 млн. лева повече. "Те представляват 34.5% от общите разходи на държавата или 13.3% от БВП", обясни министър Русинова и сравни управлението на ГЕРБ с "Тройната коалиция", като отбеляза, че от тогава до сега има 36% ръст на пенсиите.

Дневник

✓ Бюджетът на НОИ мина първо четене, пенсиите се повишават с 2.4% от 1 юли

Бюджетът на Националния осигурителен институт бе приет от парламента, като 77, от присъстващите 133 депутати в залата, гласуваха "за". Против бяха депутатите от БСП (19) и от ДПС (10). "Патриотите", които по време на дебатите се обявиха "против" проекта за бюджета, в крайна сметка гласуваха "въздържал се" без един.

Според проекта за Държавното обществено осигуряване (ДОО) размерът на вноската за фонд "Пенсии" ще се увеличи с един процентен пункт до 18.8% за родените преди 1 януари 1960 г., като 10.5% ще се плащат от работодателя, а 8.3% - от работника. За родените след 31 декември 1959 г. предложеният размер на осигуровките за държавния фонд "Пенсии" е 13.8%.

Предлага се диференцираният минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се да се увеличи съответно на 460 лв., 500 лв., 550 лв. и 600 лв. според облагаемия доход за 2015 г. Максималният осигурителен доход остава 2600 лв.

От 1 януари 2017 г. процентът за всяка година осигурителен стаж в пенсионната формула ще се увеличи от 1.1 на 1.126. От 1 юли 2017 г. пенсиите, отпуснати през предходната година, ще се преизчислят с този коефициент, което ще ги увеличи с 2.4 на сто. Така от 1 юли минималният размер на пенсията за стаж и възраст ще се повиши до 165.25 лв. Средният размер на пенсията през 2017 г. се очаква да стигне 341 лв.

Депутът Димитър Байракатров от Патриотичния фронт заяви, че е против проекта и подигравката, с която се индексира пенсията с 3 лв. В дълго изказване и процедурни хватки, даващи му право на реплики, Байракатров разви в теория на

конспирациите, че минималните пенсии могат да бъдат увеличени двойно и без допълнителни средства от държавата. Според него имало организирана схема за взимането на социална пенсия за инвалиди, каквато се давала на около 500 хиляди души. От разследване, което той и съпартийците му направили, се оказало, че около 190 хиляди от тях били с инвалидност над 90%, но "светнали с трудови договори регистрирани в НАП". Байрактаров "изчисли", че загубите са от 1 млрд. лева а освен това имало "над 600 хиляди фантома в пенсионната система", т.е. организираната престъпност прибирала тези пенсии.

Д-р Хасан Адемов от ДСП, който е бивш социален министър, отговори на Байрактаров, че всички в работоспособна възраст, които взимат пенсия за инвалидност, са 47 000, а бюджетът за социално-инвалидните пенсии е едва 200 млн. Според Адемов освен взимането на заем за вдигане на размера на пенсията единствените начини са повишаване на БВП и реалната заетост в икономиката и увеличаването на осигурителната вноска.

Утре депутатите продължават с гледането на първо четене на държавния бюджет за 2017 г.

Банкеръ

✓ Банковата печалба расте, кредитите - не

Банковата система приключва годината с много добри на пръв поглед резултати. Тя успешно премина през тежката процедура по оценка на качеството на активите, която поне на експертно равнище потвърди стабилността на сектора. Подчертаваме - на експертно ниво, защото равнището на общественото доверие за съжаление се проверява най-добре, когато системата изпитва натиск. Да се надяваме, че до такава ситуация няма да се стигне поне през следващите дванадесет месеца. Защото успешното отразяване на един масиран натиск срещу банките зависи не само от ликвидността им. В момента тя е на рекордно високо равнище, но то може да се окаже недостатъчно, ако срещу натиска не се извършат адекватни контрадействия от страна на всички власти в държавата. А държавата сега е в политическа криза, която ще продължи най-малко през следващите четири-пет месеца. В този смисъл най-големият риск за банковия сектор е политическият, но за съжаление той е и най-неуправляемият.

През завършващата 2016-а банковият сектор оформи

няколко положителни тенденции

Активите му продължиха да растат - от 85.48 млрд. лв. през септември 2015-а те достигнаха до 89.82 млрд. лв. през септември 2016-а. За същия едногодишен период се увеличи печалбата - от 794.68 млн. на 1.07 млрд. лева. Собственият капитал пък е нараснал от 11.11 млрд. на 12.21 млрд. лева. Продължиха да набъбват и депозитите - от 61.55 млрд. лв. те стигнаха 66.1 млрд. лева. При постоянно намаляващите лихвени проценти това все пак е добър атестат за доверието на гражданите и на фирмите в банковата система.

Но - дотук с добрите новини. Защото основният бизнес на банките - кредитирането - през 2015-а не можа да възстанови темпото си. В края на септември 2015-а общият размер на отпуснатите заеми за фирми и граждани е бил 51.9 млрд. лв., а година по-късно е вече 50.58 млрд. лева. Това е спад от 1.32 млрд. лв. и той е формиран както от заемите за фирми, така и от тези за граждани - и жилищните, и потребителските.

От една страна, този спад до голяма степен е предизвикан от процеса по оценка за качеството на активите. Той принуди всички банки ускорено да чистят балансите си от проблемни вземания. Но спадът си е спад. А кредитите са основен източник за приходи за кредитните институции. И при това положение логично възниква въпросът

откъде идва увеличението на печалбата

Отговорът не е сложен, но въобще не е и успокояващ. Сравнителният анализ на отчетите за приходите и разходите на банковата система показва, че цялата печалба се дължи на вътрешното реструктуриране на бизнеса на банките. На първо място, стремително намаляват лихвите по депозитите. Но много по-бавно се свиват лихвите по кредитите и това разширява лихвените маржове.

Показва го и статистиката: при спад в кредитирането, съпътствано с намаляване на лихвените равнища, приходите от лихви за една година са намалели с по-малко от 10 процента. Докато при ръст на депозитите разходите за лихви за същия период са спаднали близо два пъти. И резултатът е, че чистите приходи от лихви за една година са нараснали с близо 50 млн. лева. Допълнително заради увеличаване на таксите и комисионите чистите приходи от тях са се повишили с 24 млн. лева. Общият нетен финансов приход на банковата система в края на септември 2016-а е с близо 180 млн. лв. по-голям, отколкото преди една година. Нищо, че основният бизнес на банките - кредитирането, не се разширява.

Друга особеност е, че банките рязко оптимизираха разходите си чрез съкращение на разходите за персонал и на парите, които плащат за издръжка и за външни услуги. За една година тези средства са намалели с около 120 млн. лева.

Накрая идват сравнително по-малките разходи за провизии - те са намалели с 23 млн. лева. Като се сумират всички тези увеличения на приходите и намаления на разходите - това обяснява ръста на печалбата на банковия сектор. Проблемът е там, че

на изчерпване са всички споменати източници за нарастване на финансовия резултат

Преди всичко възможностите за допълнително намаляване на лихвите по депозитите са "изпилени" до крайност. Има още две до три банки, които могат да си позволят такава намаление. Но то ще бъде изконсумирано до средата на следващата година.

На второ място, конкуренцията за привличане на ограничения брой платежоспособни клиенти ще продължи да натиска лихвите по кредитите надолу. В резултат на това лихвените маржове ще започнат да се свиват и този източник на печалби също ще започне да се изчерпва, ако не се стигне до ръст в кредитирането.

Възможностите за увеличаване на чистите приходи от такси и комисиони също не са безкрайни - отново заради силната конкуренция.

Желанието за заемане на нови пазарни позиции ще изисква разработването на нови "техники" за проникване в различни бизнес сектори на икономиката, сред по-обширни социални и професионални обществени групи. Това на свой ред предполага разходи, свързани с разработването и предлагането на нови услуги, независимо дали ще са мобилни или чрез банкови клонове.

Пред банковата система има още едно много голямо предизвикателство, свързано с въвеждането на новия счетоводен стандарт. То изисква съвсем различен подход и методики за оценка на риска и за начисляването на провизии. А това означава разходи за разработката или за закупуването и за внедряването на нови софтуерни модели. А оставаме настрана всички външни и вътрешни политически и икономически рискове, които могат да вкарат банковия сектор в неочаквани и големи разходи.

Факт е, че всички кредитни институции ще бъдат изправени пред много сериозни предизвикателства, които ще изискват поддържане на висока ликвидност, на здрава капиталова адекватност, а тя пък е свързана със запазването на сегашното равнище на печалби. В цялата тази сложна обстановка, разбира се, има банки, които се справят по-добре отколкото останалите участници на пазара.

Вестник "БАНКЕРЪ" вече повече от две десетилетия оценява кредитните институции по няколко показателя. Три от тях - за размер на активите, на капитала и на печалбата - определят значимостта на съответната кредитна институция за пазара. Другите два - възвръщаемост на собствения капитал и възвръщаемост на активите - дават представа за ефективността на всяка от банките. През 2015-а и през първата половина на 2016-а при изработването на окончателната си класация в "БАНКЕРЪ" започна да се съобразява и с още един показател - коефициента на покритие на кредитния портфейл с провизии. Това се наложи, защото кризата през 2014-а показа, че не всички банки заделят коректно провизии, които като размер да отговарят на поетите от тях рискове в кредитирането. Този показател обаче отпада след приключване на оценката на качеството на активите - тя показва несъответствията при провизирането спрямо поетия риск за всяка една банка и наложи корекции за изчистване на тези несъответствия. Така класацията ни отново стъпва само на петте традиционни показателя. Припомняме, че само банките, които влизат в първата десетка и по петте традиционни показателя, оформят

групата на най-добрите кредитни институции

За деветте месеца на 2016-а в този своеобразен елит попадат пет банки. Това са "УниКредит Булбанк", "Банка ДСК", Пощенска банка "Райфайзенбанк България" и "Societe Generale Експресбанк". Всички те се отличават със стабилни балансови показатели, със значителен дял в кредитирането, с висок размер на капитала и всичко това им гарантира сигурност и високи общи нетни финансови приходи. Което пък е източник за големи печалби. Три от тези банки - "УниКредит Булбанк", "Банка ДСК" и "Райфазенбанк България", успяха през първата половина на годината да раздадат впечатляващи за българските реалности дивиденди. Към тази елитна група можем да присъединим и ОББ. Но при нея огромният за размерите ѝ собствен капитал не ѝ позволява да отчете възвръщаемост, която да я нареди сред първите десет по този показател. Доколкото обаче банката планира да даде през декември значителен дивидент, който ще е за сметка на намаляване на собствения капитал, към края на годината тя ще влезе в първата десетка по възвръщаемост на капитала и така ще попадне в елитната група за цялата 2016-а.

Към добре представящите се банки трябва да прибавим и няколко кредитни институции с по-малко балансово число - "Алианц Банк България", "ПроКредит Банк" и "Ти Би Ай Банк". Това са кредитни институции, които независимо от по-малкия си размер постигат впечатляващи печалби при много балансирано управление на риска. Което бе потвърдено и от оценката на качеството на активите им.

Като цяло оценката на качеството на активите и резултатите на банките за деветте месеца на годината потвърдиха, че банковата система у нас е стабилна. Но поради спецификата на финансовата рамка, в която тя работи, и най-вече поради липсата на политически независим кредитор от последна инстанция, тази стабилност може да бъде разрушена от популистки действия на основните партии в България. Всъщност е достатъчна дори една по-продължителна политическа криза, която да не позволи да бъде приет стабилен бюджет и да се води устойчива и последователна политика по дълга.

Econ.bg

✓ Банковите акции дърпат европейските борси надолу

Най-солидно понижение през днешната търговия бележат банковите акции. Общият Stoxx Europe 600 Banks index се понижава с 0,5%

Европейските пазари на акции се колебаят около техните вчерашни нива на затваряне, тъй като инвеститорите очакват показанията на президента на Фед - Джанет Йелън пред финансовата комисия на Конгреса на САЩ (от 17:00 ч.).

На срещата си през октомври ЕЦБ остава без промяна настоящата си парична и лихвена политика, но инвеститорите се надяват стенограмата от това последно заседание да даде някакви индикации, дали през декември централната банка ще направи промяна в програмата си за "количествени улеснения" (дали няма да удължи нейния срок, който по план трябва да приключи през март 2017-а година).

По-голям интерес обаче ще представляват показанията на шефа на Фед - Йелън, тъй като това ще представлява нейното първо появяване пред финансовата комисия на Конгреса след изненадващата победа на Доналд Тръмп на президентските избори в САЩ на 8-и ноември. Внимателно ще се следи, дали г-жа Йелън ще оправдае нарасналите инвеститорски очаквания за по-агресивна политика на повишаване на американските лихви по време на управленския мандат на Тръмп. Участниците на финансовите пазари оценяват вероятността за вдигане на федералната фондова лихва през декември на цели 94%. Мнозина от тях вече дори залагат на още две до четири повишения на лихвените ставки през следващата година в зависимост от това, дали новият президент на САЩ ще започне да осъществява обещанията, направени по време на

предизборната кампания. Тръмп се ангажира с големи по размер държавни разходи за подобряване на инфраструктурата, както и с намаляване на данъците, за да ускори икономическия растеж, което обаче би довело и до доста по-солиден ръст на инфлацията спрямо настоящите прогнози на Федералния резерв.

Общият европейски индекс Stoxx Europe 600 се повишава с 0,12%, след като приключи вчерашната търговия с понижение от 0,2 на сто.

Най-солидно понижение през днешната търговия бележат банковите акции, парирайки част от добрите печалби, реализирани в дните след избирането на Тръмп на фона на очаквания, че неговата администрация ще разхлаби регулаторните правила във финансовата индустрия.

Общият Stoxx Europe 600 Banks index се понижава с 0,5%, като акциите на Deutsche Bank падат с 1,54%, а на Credit Suisse AG - с 1,11%.

В същото време нарастват акциите на минно-добивните компании, следвайки по-високите цени на цветните метали в резултат на известно ограничаване на доларовите печалби на валутния пазар и негово предпазливо отстъпление от вчерашния 14-годишен връх спрямо останалите шест основни валути. Акциите на Anglo American PLC нарастват с 1,37%, а на BHP Billiton PLC - с 1,15%.

Немският фондов индекс DAX се понижава с 0,1%, а френският индекс CAC се повишава с 0,2%. По-солиден спад от над 1% регистрира индексът MIB на борсата в Милано с оглед на нарастващи опасения, че италианският премиер Ренци ще подаде оставка при провал на насрочения за 4-ти декември референдум за промяна на италианската конституция. Според последни проучвания на общественото мнение, едва 35% от италианците ще подкрепят конституционните промени срещу 40%, които ще гласуват против тях.

Британският фондов индекс FTSE100 парира първоначалното си понижение и вече нараства с 0,26% благодарение на изненадващо силни данни за продажбите на дребно във Великобритания през октомври. Най-солидният ръст на продажбите от 14-години насам се отразява позитивно на акциите на компаниите от сектора търговия на дребно, като акциите на Next PLC се повишават с 1,47%, на Marks & Spencer Group PLC - с 1% и на Sainsbury - с 0,8%.

✓ Борислав Михайлов: Гаранционният фонд е надежден партньор на застрахователната индустрия

Борислав Михайлов, председател на УС на Гаранционния фонд

Господин Михайлов, тази година се навършиха 10 години откакто поехте ръководството на Гаранционния фонд. Каква е равностметката Ви за застраховането у нас през този период?

Въпреки че с приемането на новия Кодекс за застраховането изискванията към Гаранционния фонд бяха изцяло приравнени към тези за "малък" застраховател, Фондът все пак не извършва застрахователна дейност, така че не бих искал да се ангажирам с анализи и равностметки по отношение застраховането или застрахователния пазар.

А каква е равностметката за работата на управлявания от вас Гаранционен фонд за тази, а и за изминалите години? За времето, през което съм ангажиран с Гаранционния фонд, в неговата дейност настъпиха съществени промени.

Първото голямо предизвикателство беше свързано с присъединяването на България към Европейския съюз, когато имаше проблеми в сферата на застраховането, свързани с ниския обхват по задължителната застраховка "Гражданска отговорност", ниския капацитет на Гаранционния фонд да покрива щети на територията на Вътрешния пазар. Бяха набелязани и изпълнени редица мерки, включително и такива пряко свързани с Фонда, така че се стигна до подписването на Многостранното споразумение и отпадна граничния контрол за проверка наличието на задължителна застраховка при пътуване на български водачи извън България.

След присъединяването на България към ЕС Гаранционният фонд трябваше да придобие опит и познания при ликвидацията на щети с международен характер и неприятното през последните години беше да изплаща щети, включително такива в особено големи размери, по събития настъпили на територията на други държави от Европейския съюз и причинени от автомобили с българска регистрация, но управлявани от незастраховани чужди граждани от други държави членки.

Също така мога да отбележа, че през последните две години отговорностите и изискванията към дейността на Гаранционния фонд бяха чувствително завишени, включително изискванията към неговата система на управление, отчитане, рапортуване и др. Именно в тази връзка вече мога да разчитам на подкрепата на втори изпълнителен директор и на повече колеги в увеличения състав на Управителния съвет.

В заключение, вярвам, че през годините Гаранционният фонд е участвал в изпълнението на задачи и процеси, свързани по косвен начин и с функционирането на застрахователната система като цяло и сме демонстрирали, че сме надежден партньор, както за увредените лица и за колегите от застрахователната индустрия, така и за компетентните държавни органи, с които сме имали отношения.

С направените промени в Кодекса за застраховане в края на миналата година е предвидено Гаранционен фонд да изпълнява нови, неприсъщи досега за него дейности. Какъв е вашия коментар за промените и как се отразиха те на вашата работа?

Бих искал да отбележа, че дейностите на Гаранционния фонд, свързани с новия Кодекс за застраховането, не могат да бъдат приети за нови, тъй като са развитие на съществуващите дейности.

Развитието на отговорностите съгласно новия Кодекс за застраховането може да бъде обобщено в следните насоки: отчетност и представяне на информация на надзорния орган; публично разкриване на информация; информационни технологии, така че да се осигури обмен на информация в реално време между Гаранционния фонд, Комисията за финансов надзор, Министерство на вътрешните работи и др. заинтересовани страни; участие в процеса по прекратяване регистрацията на МПС, по повод чието използване не е сключена задължителната застраховка "Гражданска отговорност".

Всичко това доведе до необходимост от оптимизиране организацията на работа, структуриране на ключови функции в областите на вътрешния одит, управлението на риска, актюерството и съответствието с приложимото законодателство. Успяхме да се справим на база съществуващия административен капацитет, почти без да се налага да привличаме нов.

С промените в Кодекса за застраховане е предвидено да извърша по-детайлен обмен на данни между ГФ и МВР, предвижда се и обмен на информация с Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" относно извършването на технически прегледи. Извършва ли се реално вече този обмен на информация?

С МВР се извършва по-детайлен обмен на данни, така както е предвидено в Кодекса за застраховането и се работи по организацията за обмен на данни в реално време.

Една от болните теми на застрахователния пазар е обхвата на застраховката "Гражданска отговорност". Колко са незастрахованите у нас автомобили към последния отчетен период?

Към средата на м. октомври 2016 броят на незастрахованите МПС е 527 403.

Какви според вас са най-добрите мерки, които трябва да се предприемат, за да бъде намален до минимум броя на незастрахованите МПС?

Мога да отбележа, че новата мярка, предвидена в Кодекса за застраховането, за прекратяване на регистрацията на МПС е достатъчно добра и ще покаже своята ефективност още през следващата година.

В последно време се говори много за транзитно преминаващите чужди возила без налична застраховка у нас? Според Вас, какъв е начинът да се спре тази практика?

Такава тенденция не се наблюдава в дейността на Гаранционния фонд.

Имате ли статистика какъв е процентът на ПТП у нас с участието на автомобили без застраховка "Гражданска отговорност"?

Статистиката трайно показва, че на тази база процентът на незастрахованите е под 2 %.

Как гледате на идеята за сезонна Гражданска отговорност за мотоциклетистите?

Лично аз, а и Управителният съвет на Гаранционния фонд е заел и ясно е заявил позиция, че не подкрепя такава идея, тъй като не я намира за оправдана, би била опасен прецедент и би довела до непредсказуеми и необосновани плащания от страна на Гаранционния фонд.

Също така тази мярка може да се окаже, че е в противоречие с предвиденото в Моторните директиви, което крие риск от нарушаване правото на ЕС.

Започнахте ли служебно да прекратявате регистрацията на автомобилите, които нямат валидна "Гражданска отговорност"? Каква е точната процедура за въпросното прекратяване? Към днешна дата колко са автомобилите със служебно прекратена регистрацията?

Към момента броят на служебно прекратените регистрации на МПС без застраховка "Гражданска отговорност" е повече от 65 000 след изпращането на близо 69 000 писма за уведомяване на собствениците на МПС, във връзка с чието използване не е сключена задължителната застраховка.

Процедурата за служебно прекратяване на регистрацията е следната:

Към определена дата се прави извадка по определени критерии за липса на застраховка "Гражданска отговорност"

Изпращат се писма до собствениците, като им се дава 14 дневен срок да сключат застраховката;

След изтичането на този срок се прави проверка в информационната система дали за някое от тези МПС не е сключена застраховка;

Тези МПС, за които не е сключена застраховка се изпращат на МВР за служебно прекратяване на регистрацията.

Междувременно са изпратени още уведомления за липса на застраховка "Гражданска отговорност" на собствениците на приблизително 91 000 броя МПС.

А на колко от тях е подновена регистрацията по искане на собствениците и каква е точно процедурата за подновяване?

Към средата на м. октомври 2016 г. е подновена регистрацията на 828 броя МПС.

Процедурата по възстановяване на регистрацията е следната:

В информационната система на Гаранционния фонд периодично се проверява за наличие на застраховка "Гражданска отговорност" за МПС със служебно прекратена регистрацията;

при наличие (откриване) на сключена застраховка на МВР се изпраща информация за МПС, на което/които да бъде възстановена регистрацията.

Бихте ли посочили колко като брой и размер щети сте изплатили през тази и миналата година? Има ли тенденция на увеличаване или намаляване на щетите – и като брой, и като размер?

През 2015 г. са изплатени 1 761 претенции за 25 599 976 лв., а към края на третото тримесечие на 2016 г. са изплатени 1 207 претенции за 29 637 989 лв.

Наблюдава се запазване броя на предявяваните претенции, но нарастване на размера на изплащаните обезщетения. Това се дължи на намаляващия брой на претенциите по ПТП на територията на България, но увеличаване на броя на претенциите по ПТП на територията на други държави членки на ЕС, което има за резултат увеличаване на средния размер на платената претенция.

Каква е най-голямата материална щета и каква е най-голямата нематериална щета, която сте платили въобще откакто съществува фонда? Какъв е средният размер на претенциите в България и чужбина?

Най-голямата по размер, изплатена имуществена претенция е от 511 хил. лв., а най-голямата по размер, неимуществена претенция е от 6 909 хил. лв. И двата случая са във връзка с ПТП, настъпили на територията на други държави членки на ЕС.

Средният размер на имуществена претенция за България през 2015 г. е 1 100 лв., а за неимуществена е 76 000 лв. Докато средният размер на имуществена претенция за чужбина за същата година е 6 000 лв., а за неимуществена е 180 000 лв.

А какво е финансовото състояние на ГФ, стабилно ли е?

Към края на м. септември активите на Гаранционният фонд са 186 917 хил. лв. заедно за двата фонда, управлявани от ГФ – фондът за незастраховани МПС и обезпечителния фонд.

От години се говори за т.н. "румънски казус". След това излезе информация, че по същата схема се злоупотребява и с автомобили с българска регистрация в други страни като например Италия. Успяхте ли да намерите някакво ефективно и трайно решение на тези казуси?

Трайно и ефективно решение на тези казуси може да бъде намерено само от компетентните български органи. Ефективна мярка в тази посока е служебното прекратяване на регистрацията при липса на задължителна застраховка "Гражданска отговорност".

Все повече се говори за навлизане на телематичното застраховане, което кореспондира със системата бонус-малус. Готови ли са компаниите за този вид оценка на риска?

Тъй като в момента все още не е приключила работата по системата бонус-малус не е ясно какви ще са параметрите на системата.

Кои, според Вас, са основните предизвикателства пред застраховането у нас и в глобален план?

Предизвикателствата пред застраховането са същите както пред банковия и останалия небанков финансов сектор и са обвързани с развитието на българската икономика, включително влияние оказват и съществуващите кризи в глобален план.

Интервюто е направено за в. "Застраховател прес" от екипа на специализирания в застраховането и осигуряването портал Инсмаркет, откъдето го препечатваме с тяхното разрешение.